

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

**T.C. MALİYE BAKANLIĞI
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI - Ankara**

10 Mart 2010
Ref: MA/UÜ/361

Konu: TÜSİAD Sermaye Piyasaları Çalışma Grubu'nun; Anayasa Mahkemesi Tarafından İptal Edilen Gelir Vergisi Kanunu'nun Geçici 67. Maddesi Sonrası Getirilmesi Beklenen Düzenlemeye İlişkin Önerileri

Anayasa Mahkemesi kararı çerçevesinde yapılacak yeni düzenlemede mükellef grupları arasında eşitlik sağlanması esasının önemli olduğu düşünülmekte ve bu kapsamda, tevkifat esasına dayalı vergileme sistemimizde; tam mükellef kurumlar, dar mükellef kurumlar, tam mükellef gerçek kişiler ve dar mükellef gerçek kişiler arasında eşit olarak uygulanabilecek vergi tevkifat oranlarının; mükellef grupları arasında eşitliği sağlayabileceği öngörülmektedir.

Mükellef gruplarının, kurumlar ve gerçek kişiler ayırımına göre kendi aralarında eşit olarak tevkifata tutulmasına ilişkin önerimizde; tevkifat oranlarının aşağıda sıralanan sermaye piyasası araçları bazında, %0 ve % 10 oranlarından bağımsız, alternatif oranlar da gözetilerek ve tüm kişi, kurum, dar ve tam mükelleflere eşit şekilde uygulanması gerektiği düşünülmektedir:

- 1) Devlet Tahvili, Hazine Bonosu ve Özel Sektör Borçlanma Araçları Faiz Gelirleri ile Alım Satım Kazançları
- 2) Hisse Senedi Alım Satım Kazançları (Borsa Yatırım Fonları ve Menkul Kıymet Yatırım Ortaklığı Hisse Senetleri Dahil)
- 3) Menkul Kıymet Yatırım Fonu Katılma Belgelerinden Elde Edilen Kar Payları
- 4) Vadeli İşlem ve Opsiyon İşlemlerinden Elde Edilen Kazançlar
- 5) Mevduat Faizi ve Repo – Ters Repo Gelirleri

Bununla birlikte Devlet tahvili, hazine bonosu ve özel sektör borçlanma araçları faiz gelirleri / alım satım kazançları ile mevduat faizi üzerinden alınan vergi dengesinin gözetilmesi gerektiği düşünülmektedir. Vergi oranlarının birbirinden uzaklaşması, mevduat hacimlerinde azalışı getirebilir ve bu değişiklik bankacılık sistemine zarar verebilir.

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Dar mükellef kurumlar ve dar mükellef gerçek kişiler açısından; vergi oranının belirlenmesinden önce, stopaj yükümlülüğü olup olmayacağı konusu önem arz etmektedir. İptal öncesi Geçici 67. madde ile sağlandığı üzere dar mükellef kurum ve gerçek kişilere uygulanan vergi oranı, gerek Hazine Bonosu gelirleri üzerinden ve gerekse de hisse senedi gelirleri üzerinden %0 iken; tam mükellef kurum ve gerçek kişiler için sabit getirili ürünlerde bu oranın %10 uygulanması yanında hisse senedi için %0 oranının geçerli olması; Anayasa Mahkemesince adaletsizliğe sebebiyet veriyor olması gerekçesiyle Geçici 67. maddenin iptali ile sonuçlanmıştır. Benzer şekilde yeni getirilecek uygulamada, gerçek kişiler ile kurumlar arasındaki farklılaştırma teşebbüsünün de Anayasa Mahkemesinin 5527 sayılı kanunun iptal edilmesine ilişkin gerekçesinde belirtilen hususlara ters olacağı, söz konusu durumun yine adaletsizliğe yol açacağı ve Anayasa Mahkemesinin gerekçeli kararında iptal etmesine yol açan sebepleri ortadan kaldırmayacağı sonucunun çıkabilme olasılığından hareketle; öneri uygulamanın tüm ürünler ve tüm mükellef gruplar açısından eşit hale getirilmesi yönünde olması gerektiği düşünülmektedir.

Belirtilmesi gerektiğini düşündüğümüz bir diğer konu da özellikle dar mükellef kurum ve gerçek kişilerin vergilendirilmesi halinde; vergiyi toplayacak olan kurumun öneminin öne çıkacağıdır. Mevcut durumda Geçici 67. madde altında sözü geçen vergileri aracı kurum ve bankalar toplamaktadır. Ancak, Geçici 67. madde yürürlükten kalkınca önceki uygulamaya dönülerek "saklamacı kuruluş" vergileri toplayacak düzenlemeye geçilecekse; bu kurumların gerek kişi / kurum bilgisini sorgulaması gereği önem arz etmektedir.

İşlem vergisi uygulaması ise piyasalarda önemli sakıncalar yaratabilmektedir. Bunun başta gelen bir sebebi, gelir üzerinden alınması gereken verginin işlem üzerinden alınması ve yatırımcının kar veya zarar etmesine bakılmaksızın aynı vergi yüküne maruz kalmasıdır. Söz konusu durum sermaye piyasalarındaki işlemlerin hacmine ters etki edebilmektedir. Anayasa Mahkemesi kararı çerçevesinde getirilen düzenleme ile uygulanacak vergi sistemlerinin "Gelir Vergisi" ve "Banka ve Sigorta Muamele Vergisi" kapsamında olacağı ve bunlara alternatif olarak uygulanacak bir işlem vergisinin; sermaye piyasaları işleyişi, etkinliği ve likiditesini önemli ölçüde azaltabileceği düşünülerek, bu tür alternatif düzenlemelere gidilmemesine ilişkin önerimizin değerlendirmeye alınmasını önemle önermekteyiz.

Menkul kıymet vergilemesinde dolaylı vergiler konulduğu takdirde yıllar itibarıyla oransal olarak artmakta ve ilgili sektörler için ciddi bir vergi yükü, Gelir idaresi için de önemli bir gelir kaynağı haline gelmekte ve idare tarafından kolaylıkla vazgeçilmemektedir. Bu sebeplerle gelir üzerinden alınması gereken bir verginin işlem vergisi ile değiştirilmesi menkul kıymet vergilemesinin sağlıklı bir rejim dahilinde uygulanmasını engelleyebilecektir.

Sonuç olarak; menkul sermaye gelirlerinin nihai vergi yerine geçen stopaj suretiyle vergilendirilmesine ve bu şekilde vergilendirilen gelirlerin beyanname dışında tutulmasına ilişkin mevcut uygulamanın kısa vadede en uygun vergi politikası olduğu öngörülmektedir. Ayrıca mevcut belirsizliğin, Türkiye'ye önemli (yabancı) kaynak girişi sağlayacak çok sayıda para ve sermaye piyasası ürününün lansmanını veya mevcut ürünlere yatırım kararlarını askıya almış olması açısından olumsuz bir etki yarattığından hareketle; beklenen düzenlemenin bir an evvel yapılmasının önemine de dikkat çekmek istiyoruz. Görüşlerimize göstereceğiniz dikkat için şimdiden teşekkür ediyor; konuyu bilginize arz ediyoruz.

Saygılarımla,

Metin Ar
TÜSİAD

Sermaye Piyasaları Çalışma Grubu Başkanı